

Orkaan teistert schoollokaal

In het Zeeuwse Mekka van installatiekunst, de Vleeshal in Middelburg, is alles mogelijk. Kon je er ooit uitglijden over de vloer vol spaghettistengels van Job Koelewijn of oog in oog staan met de reusachtige spinsels van Lara Schnitger, nu is daar *Holland Kindergarten Japan Bondage*.

De titel alleen al geeft de verbeelding vleugels, nog voor je de tentoonstelling die door kunstcriticus Camiel van Winkel is samengesteld, hebt gezien. Bij *Holland Kindergarten* denk je aan een speeltuin onder zeeniveau, nauwlettend in de gaten gehouden door een Calvinistische schooljuf. *Japan Bondage* heet een Japans pornotijdschrift dat intieme lichaamsdelen doorgaans ingesnoerd in beeld brengt.

Een tentoonstelling waarin beide gecombineerd worden, moet welhaast een wilde installatie opleveren, een achtbaan waarin de natte droom van elke masochist werkelijkheid wordt.

Niets van dat al. In de gotische ruimte staan kunstwerken traditioneel opgesteld. Lossé beelden op sokkels en op de grond. Schilderijen en tekeningen opgehangen aan witte prefab-wanden; een stel monitoren, en enkele grote objecten aan de muur. De Vleeshal biedt eerder de aanblik van een streng museaal oord waarin geen plaats is voor buitenissige experimenten.

Van Winkel toont werken uit de eerste helft van de jaren negentig van zeven kunstenaars: Liza May Post, Aernout Mik, Jans Muskee, Thom Puckey, Harm Hajonides, Berend Strik en Mascha de Vries. Terugkijkend constateert Van Winkel dat de beelden een 'psychotherapeutische speeltuin' vormen.

En inderdaad, hier heerst de beschaving: het gekrijs in de zandbak is verstomd, het gesnuffel in pikante blaadjes is ten einde. De driften zijn verpleegd, verbonden en ingesnoerd. *Bandage* én *bondage* noemt Van Winkel dat. Im-

mers, Freud leerde al dat onderdrukking de hunkering doet toenemen. *Holland Kindergarten Japan Bondage* pakt de hartstochten in, met een stevige strik.

Liza May Post laat zien hoe lekker strak de zwachtels worden omgelegd. Op haar foto *Stretch* (1995) zit een jonge vrouw volwassen te worden, in een hok van bordkarton. Gehurkt, als een getemde aap in de dierentuin. Haar rantsoen is een zakje pepernoten. Met knippen van papieren slingers doodt ze de tijd. Apathisch kijkt ze voor zich uit. Ondertussen knoert haar huid sensueel onder een al te strakke jurk, gevormd van zwachtels.

Ook het bronzen beeld *Genre Piece* (1991) van Thom Puckey toont een vrouw in hurkzit. En ook zij kijkt apathisch voor zich uit. Kan haar het wat schelen dat ze haar plas in het openbaar laat klateren? Een clown met een vertrokken smoel fluistert haar iets in het oor. Dat ze zich moet schamen of dat ze ongeneerd mag genieten? De clown is niet te vertrouwen. Hij kronkelt zijn lichaam als de slang in het paradijs.

Ronduit beklemmend is de heimelijke ontmoeting op de overloop van een eengezinswoning, getekend door Jans Muskee in *Couple (Tell me your fears, don't be afraid, love)*, (1994). Daar, tussen de deur naar de slaapkamer en naar de badkamer, komen twee ondefiniceerbare gestalten elkaar tegen. Het banale halletje deprimeert. Des te groter is de hunkering.

Toch gaat er niets boven de frisse wind die Aernout Mik laat waaien. *Miscellaneous Exists for Smaller Animals* (1991) is een schaalmodel van een klaslokaal. De mufte ruimte lijkt geteisterd door een orkaan. De ruiten zijn aan diggelen, de dubbele deuren zijn opengeslagen, kussens rondgestrooid. *Bandage* en *bondage*: Mik veegt er de vloer mee aan. Hij laat de benarde geest uit de fles ontsnappen. Dat geeft de verbeelding vleugels.

Erik Hagoort

Holland Kindergarten Japan Bondage, t/m 2 mei, Vleeshal, Markt, Middelburg, di-zo 13-17 uur.